05/12/2025

Αλβανίας Ιωάννης: «Περισσότερες από 150 εκκλησίες και μοναστήρια έχουν αναστηλωθεί»

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Αλβανίας

Με τη συμμετοχή προσωπικοτήτων από τον ακαδημαϊκό χώρο και εκπροσώπων των θρησκευτικών κοινοτήτων της Αλβανίας ξεκίνησαν την Παρασκευή 5 Δεκεμβρίου 2025, στα Τίρανα οι εργασίες του 1ου Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου με θέμα: *«Η Αλβανία στη Βυζαντινή Περίοδο»*.

Το Συνέδριο, το οποίο θα ολοκληρωθεί το Σάββατο 6 Δεκεμβρίου 2025, διοργανώνεται από την **Αυτοκέφαλη Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας**, την Ακαδημία Επιστημών της Αλβανίας, τη Σχολή Ιστορίας και Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Τιράνων, τη Γενική Διεύθυνση Αρχείων και την Αλβανική Ένωση Βυζαντινών Σπουδών. Οι συνεδρίες φιλοξενούνται σήμερα στο Tirana International Hotel, ενώ αύριο θα μεταφερθούν στις εγκαταστάσεις της Ακαδημίας Επιστημών.

Στο Συνέδριο συμμετέχουν διακεκριμένοι ιστορικοί, καθηγητές και εκπρόσωποι του ακαδημαϊκού κόσμου από την Αλβανία, την Ελλάδα και το εξωτερικό, καθώς και ο Αρχιεπίσκοπος Τιράνων, Δυρραχίου και Πάσης Αλβανίας κ.κ. Ιωάννης.

Κατά την έναρξη του Συνεδρίου ο Μακαριώτατος απηύθυνε χαιρετισμό και ήταν επίσης ο κεντρικός ομιλητής παρουσιάζοντας εισήγηση με τίτλο: ***«Από το Ιλλυρικό στο Βυζάντιο και μέχρι σήμερα: Η Εκκλησία ως ζωντανή γέφυρα πίστης και πολιτισμού»***.

Η βυζαντινή κληρονομιά ως θεμέλιο ταυτότητας της Αλβανίας

Στο χαιρετισμό του ο Μακαριώτατος, καλωσορίζοντας τους συμμετέχοντες, αναφέρθηκε στη σημασία της πρωτοβουλίας αυτής για την εμβάθυνση της γνώσης γύρω από την κοινή πολιτισμική κληρονομιά των λαών της περιοχής. Τόνισε ότι η βυζαντινή περίοδος αποτελεί θεμέλιο όχι μόνο της ιστορικής συνέχειας, αλλά και της πνευματικής ταυτότητας της Αλβανίας.

«Το Βυζάντιο δεν ήταν απλώς μια πολιτική αυτοκρατορία, αλλά ένας ολόκληρος πολιτισμός που σφράγισε την πνευματική, πολιτιστική και καλλιτεχνική φυσιογνωμία των Βαλκανίων», επεσήμανε. Στάθηκε ιδιαίτερα στη συμβολή των προγόνων στο βυζαντινό γίγνεσθαι, υπενθυμίζοντας την μορφή του Αγίου Ιωάννη του Κουκουζέλη, τέκνου του Δυρραχίου, ο οποίος υπήρξε κορυφαία προσωπικότητα της βυζαντινής μουσικής.

Παράλληλα, υπογράμμισε πως η Εκκλησία στον αλβανικό χώρο λειτούργησε διαχρονικά ως «γέφυρα μεταξύ Ανατολής και Δύσης», ενώ η πλούσια πνευματική της παραγωγή –κώδικες, τοιχογραφίες, μοναστήρια– αποτελεί αδιάψευστο τεκμήριο της ιστορικής συνέχειας του τόπου.

Περισσότερες από 150 εκκλησίες και μοναστήρια έχουν αναστηλωθεί

Ο Μακαριώτατος έκανε ιδιαίτερη αναφορά στο έργο αποκατάστασης και αναβίωσης που επιτελείται τις τελευταίες δεκαετίες από την Αυτοκέφαλη Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας. Περισσότερες από 150 εκκλησίες και μοναστήρια έχουν αναστηλωθεί, ενώ η βυζαντινή μουσική παράδοση αναζωογονείται χάρη στη συστηματική εκπαίδευση της νέας γενιάς και τη δράση της χορωδίας «Άγιος Ιωάννης ο Κουκουζέλης», η οποία αποτελεί ζωντανό φορέα της εκκλησιαστικής μουσικής κληρονομιάς.

«Σήμερα, μετά από δεκαετίες απομόνωσης και διωγμών, η Αυτοκέφαλη Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας συνεχίζει αυτήν την ιστορική αποστολή. Περισσότερες από 150 εκκλησίες και μοναστήρια έχουν αναστηλωθεί, η βυζαντινή μουσική παράδοση αναγεννάται και η νέα γενιά ανακαλύπτει τους θησαυρούς της πνευματικής κληρονομιάς των πατέρων της», ανέφερε μεταξύ άλλων.

Ο Αρχιεπίσκοπος κ.κ. Ιωάννης υπογράμμισε ότι η συνεργασία Εκκλησίας και επιστημονικής κοινότητας αποτελεί «μια παράδοση αδιάσπαστη από τα χρόνια των Πατέρων», εκφράζοντας την ετοιμότητα της Εκκλησίας να διαθέσει αρχειακό υλικό, χειρόγραφα και τεχνογνωσία για τη μελέτη της βυζαντινής περιόδου.

Προσδοκίες για νέα επιστημονικά ευρήματα

Κλείνοντας τον χαιρετισμό του, ο Μακαριώτατος εξέφρασε την ελπίδα ότι τα πρακτικά του Συνεδρίου θα συμβάλουν ουσιαστικά στην κατανόηση της ιστορικής ταυτότητας της Αλβανίας και θα αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για τις επόμενες γενιές.

Η εισήγηση του Αρχιεπισκόπου Αλβανίας Ιωάννη

Στην εισήγηση του με τίτλο: ***«Από το Ιλλυρικό στο Βυζάντιο και μέχρι σήμερα: Η Εκκλησία ως ζωντανή γέφυρα πίστης και πολιτισμού»***, ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Τιράνων, Δυρραχίου και πάσης Αλβανίας κ.κ. Ιωάννης παρουσίασε ένα εκτενές ιστορικό δύο χιλιετιών, υπογραμμίζοντας ότι «ο χώρος του αρχαίου Ιλλυρικού υπήρξε από τους πρώτους δέκτες της Χριστιανικής αλήθειας» και ότι η Εκκλησία στην περιοχή αυτή «λειτούργησε ως ζωντανή γέφυρα ανάμεσα στην παλαιοχριστιανική εποχή και τον βυζαντινό κόσμο».

Ο Αρχιεπίσκοπος αναφέρθηκε στη στρατηγική σημασία της Εγνατίας Οδού και του Δυρραχίου ως σημείων σύνδεσης Ανατολής και Δύσης, σημειώνοντας ότι «η μαρτυρία του Αποστόλου Παύλου για το κήρυγμά του “μέχρι τον Ιλλυρικόν” δεν αφήνει αμφιβολία για την πρώιμη εξάπλωση της πίστεως». Η παρουσία Επισκόπων ήδη από τον 1ο αιώνα και η συμμετοχή τους στις Οικουμενικές Συνόδους καταδεικνύουν, όπως τόνισε, «την ενσωμάτωση του τόπου στον ζωντανό κορμό της Εκκλησίας».

Ο Μακαριώτατος έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στον ρόλο της περιοχής στη διαμόρφωση του βυζαντινού πολιτισμού. Υπενθύμισε ότι «μεγάλοι αυτοκράτορες του Χριστιανικού Βυζαντίου γεννήθηκαν σε αυτά τα εδάφη», γεγονός που μαρτυρεί την οργανική σχέση Ιλλυρικού και Βυζαντίου. Η μεταφορά της εκκλησιαστικής

δικαιοδοσίας από τη Ρώμη στην Κωνσταντινούπολη τον 8ο αιώνα, αλλά και οι ανακατατάξεις που έφεραν οι σλαβικές επιδρομές, αναπροσανατόλισαν, όπως είπε, «το εκκλησιαστικό κέντρο βάρους προς την Ανατολή, διαφυλάττοντας τη βυζαντινή παράδοση μέχρι τους νεότερους χρόνους».

Στη μεσαιωνική περίοδο, ο Αρχιεπίσκοπος ανέδειξε το κύρος της Μητροπόλεως Δυρραχίου και τον ρόλο της Αρχιεπισκοπής Αχρίδος, υπογραμμίζοντας ότι «ο εκκλησιαστικός ιστός του τόπου παρέμεινε ζωντανός παρά τις πολιτικές αναστατώσεις». Παράλληλα, αναφέρθηκε στη συμβολή των τοπικών δυναστειών, σημειώνοντας ότι «δεν ήταν απλώς δωρητές· ήταν συμμέτοχοι και συνδημιουργοί της εκκλησιαστικής παρουσίας».

Σύμφωνα με τον Μακαριώτατο, ξεχωριστή θέση κατέλαβε η πλούσια βυζαντινή γραμματειακή και καλλιτεχνική παράδοση. Ο Αρχιεπίσκοπος κ.κ. Ιωάννης αναφέρθηκε στα δεκάδες χειρόγραφα που διασώθηκαν χάρη στους μοναχούς, στη πλούσια παράδοση των σκριπτορίων, στο απαράμιλλο έργο της αγιογραφίας και της ναοδομίας, αλλά και στην κορυφαία μορφή της βυζαντινής μουσικής, τον Άγιο Ιωάννη τον Κουκουζέλη, γεννημένος στο Δυρράχιο, ο οποίος έδωσε νέα πνοή και επηρέασε καθοριστικά την ψαλτική τέχνη ολόκληρης της Ορθοδοξίας.

«Η τέχνη της γραφής και της αγιογραφίας υπήρξε η κιβωτός της πνευματικής μνήμης του τόπου» επισήμανε, μεταξύ άλλων, ο Μακαριώτατος. Στην κορυφή όλων τοποθέτησε τη μορφή του Αγίου Ιωάννη του Κουκουζέλη, για τον οποίο είπε χαρακτηριστικά: «Ο γεννημένος στο Δυρράχιο Άγιος Ιωάννης ο Κουκουζέλης είναι κόσμημα της Ορθόδοξης ψαλτικής και διαχρονικός δάσκαλος της Εκκλησίας».

Αναφερόμενος στην οθωμανική περίοδο, τόνισε ότι «παρά τις πιέσεις, τους εξισλαμισμούς και την καταστροφή μνημείων, η Εκκλησία δεν έσβησε», διατηρώντας αναμμένο το φως της πίστεως. Σύμφωνα με τον Μακαριώτατο, η Μοσχόπολη, οι νεομάρτυρες, οι δάσκαλοι του Γένους και η λειτουργία σχολείων και τυπογραφείων κράτησαν ζωντανή την Ορθόδοξη ταυτότητα και την πολιτιστική κληρονομιά.

Η εισήγηση του Μακαριωτάτου ολοκληρώθηκε με μια αναφορά στη σύγχρονη αναγέννηση της Ορθόδοξης Αυτοκέφαλης Εκκλησίας της Αλβανίας: «Μετά το 1991, πάνω από 150 ναοί και μονές αναστηλώθηκαν, όχι ως μουσειακά κειμήλια, αλλά ως ζωντανά κύτταρα πίστεως». Η παράδοση της βυζαντινής μουσικής συνεχίζει να ανθεί, ενώ –όπως σημείωσε– «η χορωδία που φέρει το όνομα του Αγίου Ιωάννη του Κουκουζέλη αποτελεί σύμβολο της αδιάσπαστης συνέχειας με το πνευματικό μας παρελθόν».

Κλείνοντας, ο Αρχιεπίσκοπος υπογράμμισε: «Η Εκκλησία στην Αλβανία δεν αποτελεί απλή ιστορική ανάμνηση· είναι ένας ζωντανός οργανισμός που ενώνει τις γενιές και μεταφέρει στις νέες εποχές την πνοή του Βυζαντίου».

Το Συνέδριο αναμένεται να καταλήξει σε σημαντικά συμπεράσματα, φωτίζοντας πτυχές της βυζαντινής παρουσίας στην Αλβανία και επιβεβαιώνοντας τον καθοριστικό ρόλο που διαδραμάτισε η Ορθόδοξη Εκκλησία στη διαμόρφωση του πολιτιστικού τοπίου της χώρας.

EXIT

TIRANA INTERNATIONAL

TIRANA INTERNATIONAL

TIRANA INTERNATIONAL

of the Albanian
Greeks in Epirus
TIRANA INTERNATIONAL

TIRANA INTERNATIONAL

TIRANA INTERNATIONAL

TIRANA INTERNATION